

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 129/2023-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Rudolfom Fajbikom, advokátom, Dobšinského 14, Banská Štiavnica, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Sa 33/2019 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Sa 33/2019 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** primerané finančné zadosťučinenie v sume **2 500 eur**, ktoré **j e** mu Krajský súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Krajskému súdu v Bratislave **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Sa 33/2019 konal bez zbytočných prietáhov.
4. Krajský súd v Bratislave **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **663,57 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 13. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Sa 33/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Požaduje tiež priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 6 000 eur, ako aj náhradu trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa správnu žalobou doručенou 18. mája 2019 krajskému súdu domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa ██████████ (ďalej len „žalovaný“) zo 7. marca 2019 o zamietnutí žiadosti o starobný dôchodok. Krajský súd zaslal správnu žalobu na vyjadrenie žalovanému po uplynutí jedného roka (výzva z 30. apríla 2020), ktorému poskytol „*neobvykle dlhú*“ lehotu až 45 dní na vyjadrenie. Žalovaný sa vyjadril 14. júla 2020 a jeho vyjadrenie bolo sťažovateľovi doručенé 19. augusta 2020, na ktoré reagoval vyjadrením z 21. augusta 2020. Toto vyjadrenie krajský súd opäť zaslal žalovanému s výzvou, aby sa k nemu vyjadril (výzva z 21. septembra 2020).
3. Dňa 28. januára 2021 sťažovateľ podal predsedovi krajského súdu prvú sťažnosť na prietahy, ktorú tento 19. februára 2021 vyhodnotil ako nedôvodnú. Dôvody nečinnosti krajského súdu počas prvého roka napadnutého konania však z hľadiska sťažovateľa nie sú relevantné, keďže personálne a organizačné záležitosti súdu nie sú ospravedliteľným dôvodom. Keďže elektronický spis nebol sprístupnený a sťažovateľ tak nemal informácie o napadnutom konaní, podal 18. mája 2022 opakovanú sťažnosť na prietahy predsedovi krajského súdu, ktorú tento vyhodnotil ako dôvodnú a uznal nečinnosť v rozsahu 20 mesiacov (od 23. augusta 2020 do podania sťažnosti).
4. Napriek uvedeným skutočnostiam krajský súd vo veci nekonal, preto sťažovateľ písomne požiadal o určenie termínu pojednávania, túto žiadosť predseda krajského súdu postúpil zákonnému sudcovi. Sťažovateľ nebol informovaný o opakovanej zmene zákonného sudcu, keď pôvodná zákonná sudkyňa bola nahradená dvakrát, čiže vo veci rozhoduje tretia zákonná sudkyňa.
5. Sťažovateľ bol osobne nahliadnuť do spisu, následne krajský súd opäť vyzval žalovaného na vyjadrenie. Právny zástupca sťažovateľa 16. januára 2022 požiadal o sprístupnenie elektronického súdneho spisu, na základe čoho bol spis v obmedzenej miere sprístupnený. Nemožno tak určiť, či žalovaný reagoval na výzvu krajského súdu z 23. augusta 2020, resp. či táto výzva bola vôbec odoslaná a doručенá. Nie je tiež zrejmé, prečo krajský súd opakovane vyzýval žalovaného na vyjadrenie výzvou z 11. januára 2023, t. j. po dvoch rokoch a štyroch mesiacoch od podania vyjadrenia sťažovateľa. Ide o opakovanú nečinnosť krajského súdu v rozsahu 2 rokov a 4 mesiacov.

II. Argumentácia sťažovateľa

6. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka, že krajský súd ako správny súd v napadnutom konaní ani do dnešného dňa nerozhodol ani po uplynutí troch rokov a takmer deviatich mesiacov. Krajský súd v napadnutom konaní iba zaslal správnu žalobu a vyjadrenia účastníkom konania, vec samu nijako neprejednával, čím porušil označené základné právo podľa ústavy.

7. Rozhodovanie súdov vo veciach starobných dôchodkov nie je právne ani skutkovo zložité, obdobné veci tvoria bežnú agendu rozhodovania správnych súdov. Predmetom konania je rozhodovanie o starobnom dôchodku, t. j. základnom zdroji príjmu na uspokojovanie základných životných potrieb sťažovateľa.

8. Krajský súd vyzval sťažovateľa iba raz na vyjadrenie, na výzvu reagoval do dvoch dní, teda nemá žiaden podiel na prieťahoch. Sťažovateľ bol aktívny a snažil sa dosiahnuť nápravu v postupe krajského súdu, pričom využil všetky legálne možnosti. Žalovaný nedodrжал krajským súdom poskytnutú lehotu na vyjadrenie k správnej žalobe – výzvu prevzal 19. mája 2020 a vyjadrenie je zo 16. júla 2020, teda 58. deň po prevzatí. Zo súdneho spisu nie je zrejmé, či mu bola doručená výzva na vyjadrenie z 23. augusta 2020 a či sa k nej vyjadril. Uvedená výzva mu bola opakovane doručovaná 11. januára 2023, možno preto usudzovať, že prvýkrát k doručeniu nedošlo.

9. Krajský súd bol nečinný v dvoch obdobiach – jeden rok od podania správnej žaloby a následne dva roky a štyri mesiace. Išlo len o doručovanie podaní účastníkov konania, preto tento postup neovplyvnila ani pandémia a ani práceneschopnosť sudcu alebo organizačné problémy krajského súdu. Úkony krajského súdu doteraz vykonávali totiž vyšší súdni úradníci. K náprave namietaného stavu nedošlo ani po opakovanom podaní sťažnosti na prieťahy súdu a akceptácii prieťahov zo strany predsedu krajského súdu.

10. Vymedzené skutkové okolnosti odôvodňujú priznanie primeraného finančného zadost'učinenia. Namietaný stav spôsobuje právnu neistotu u sťažovateľa, spochybňuje jeho vieru v spravodlivosť a vyvoláva pocit krivdy aj vzhľadom na predmet napadnutého konania. Po odpracovaných rokoch podal žiadosť o starobný dôchodok, ktorej žalovaný nevyhovel, preto sa domáhal spravodlivosti na krajskom súde. Ak by aj sťažovateľ uspel a bude mu spätne doplatený starobný dôchodok, toto plnenie bude znehodnotené v dôsledku inflácie, čím mu vznikla aj materiálna škoda.

11. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 129/2023-10 z 9. marca 2023 ju v celom rozsahu podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie.

III. Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

12. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie a na výzvu ústavného súdu reagoval predseda krajského súdu, ktorý v podaní č. k. 1 SprV 154/2023 z 27. marca 2023 pripojil aj vyjadrenie

sudkyne spravodajkyne. Sudkyňa spravodajkyňa uviedla, že v predmetnej právnej veci bola s účinnosťou od 2. júna 2022 určená ako zastupujúca sudkyňa zákonnej sudkyne, ktorá je dlhodobo práceneschopná. Dňa 11. januára 2023 dala pokyn na doručenie vyjadrenia sťažovateľa, ktorého prílohou bola listina – odborné vyjadrenie Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ÚVZ“) o zaradení bývalého pracoviska sťažovateľa na úroveň uránovej bane. Išlo pritom o rozhodujúcu otázku pre právne posúdenie veci sťažovateľa. Vzhľadom na možnosť prehodnotenia veci žalovaným v dôsledku tohto nového dôkazu bol administratívny spis vrátený žalovanému na nevyhnutnú dobu. Dňa 22. marca 2023 krajský súd urgovoal žalovaného, ktorý na výzvu súdu nereagoval a ani nevrátil administratívny spis.

13. Sudkyňa spravodajkyňa tiež poukázala na to, že v rozhodnom čase mala pridelených celkovo 490 spisov. Takýto počet vecí nie je možné vybavovať bez zbytočných prieťahov. Uvedenú skutočnosť opakovane signalizovala vedeniu krajského súdu.

14. Predseda krajského súdu sa stotožnil s uvedeným vyjadrením sudkyne spravodajkyne s tým, že skoršiemu prejednaniu veci bránili dôvody výlučne objektívneho charakteru, na čo by mal ústavný súd prihliadnuť.

III.2. Replika sťažovateľa:

15. Sťažovateľ v reakcii na vyjadrenie krajského súdu v stanovisku doručenom ústavnému súdu 3. apríla 2023 poukázal na to, že krajský súd nijako nereagoval na sťažovateľovu argumentáciu týkajúcu sa nečinnosti v rozsahu troch rokov – od podania žaloby (18. máj 2019) do pridelenia spisu zastupujúcemu sudcovi (2. jún 2022). Krajský súd tiež nereagoval na to, prečo 11. januára 2023 opakovane doručoval výzvu žalovanému, hoci totožnú výzvu mu odoslal už 21. septembra 2020. Išlo teda o bezdôvodnú urgenciu bez opory v príslušných procesných predpisoch. Sťažovateľ tiež uviedol, že iné správne súdy netolerujú nečinnosť žalovaného a nepredloženie administratívneho spisu sankcionujú zrušením rozhodnutia napadnutého žalobou. Krajský súd v prerokúvanom prípade toleruje procesnú pasivitu žalovaného, čo tiež môže byť dôvodom vysokého počtu nevybavených vecí. Skoršiemu vybaveniu vecí nebránili objektívne dôvody, ale zavinené pochybenie sudcu, ktorý konať mal a mohol. Uvedené vyjadrenie je tiež v rozpore s tým, ako krajský súd vyhodnotil skôr podanú sťažnosť na prieťahy. V prípise z 23. mája 2022 považoval totiž sťažnosť na prieťahy za dôvodnú. Po podaní ústavnej sťažnosti krajskému súdu nič nebránilo aspoň nariadiť termín pojednávania. Prieťahy v napadnutom konaní stále pokračujú a sťažovateľove práva sú naďalej porušované, preto je ústavná sťažnosť dôvodná.

III.3. Prehľad napadnutého konania:

16. Ústavný súd pri skúmaní ústavnej opodstatnenosti námietok sťažovateľa si vyžiadal súdny spis. Zo súdneho spisu krajského súdu zistil, že sťažovateľ podal žalobu krajskému súdu 18. mája 2019.

17. Krajský súd 14. mája 2020 odoslal žalobu žalovanému s výzvou na vyjadrenie sa a predloženie administratívneho spisu v lehote 45 dní od doručenia výzvy. Žalovaný doručil svoje vyjadrenie 16. júla 2020 a 21. júla 2020 doručil krajskému súdu aj dávkový spis.

18. Dňa 14. augusta 2020 krajský súd zaslal vyjadrenie žalovaného sťažovateľovi, ktorý následne svoju repliku doručil 24. augusta 2020. Toto podanie sťažovateľa krajský súd 23. septembra 2020 doručoval žalovanému s možnosťou vyjadriť sa k nemu.

19. Sťažovateľ 1. júna 2021 predložil dokument – vyjadrenie ÚVZ z 1. februára 2021.

20. Dňa 13. júna 2022 bol súdny spis pridelený inej zákonnej sudkyni.

21. Krajský súd 11. januára 2023 zaslal podanie sťažovateľa doručené 1. júna 2021 žalovanému na vyjadrenie sa v lehote 30 dní od jeho doručenia. Dňa 22. marca 2023 krajský súd zaslal žalovanému urgenciu na vyjadrenie sa a zároveň ho vyzval, aby vrátil krajskému súdu administratívny spis.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

22. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania vo veci ústavnej sťažnosti, keďže na základe podaní krajského súdu a sťažovateľa, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce zo spisu krajského súdu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie, dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

23. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v napadnutom konaní, ktorého predmetom je rozhodovanie o žalobe sťažovateľa proti rozhodnutiu žalovaného o zamietnutí žiadosti o starobný dôchodok. Sťažovateľ namieta postup krajského súdu v napadnutom konaní, ktorý bol absolútne nečinný v rozsahu približne troch rokov – od podania žaloby do pridelenia veci zastupujúcej sudkyni.

24. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

25. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už citovaných práv vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

26. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu

(povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

27. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci dospel ústavný súd k záveru, že vo veci ide o rozhodovanie krajského súdu ako správneho súdu vo veci starobných dôchodkov. Prerokovaná vec nie je právne ani skutkovo zložitá. V prerokovanej veci ide o privilegovaný typ konania. Veci, v ktorých ide o základný príjem slúžiaci na živobytie, sú sudy povinné prejednávať s osobitnou starostlivosťou. V tomto prípade možno analogicky aplikovať právne závery ESĽP, ktorý konštatoval, že pracovnoprávnym sporom je potrebné venovať osobitnú pozornosť, a to predovšetkým pri sporoch týkajúcich sa práv zamestnanca na mzdu či na náhradu mzdy (porovnaj napr. rozsudok vo veci Ruotolo proti Taliansku z 27. 2. 1992, bod 17, rozsudok vo veci Farinha Martins proti Portugalsku z 10. 7. 2003, bod 34, rozsudok vo veci Jírů proti Českej republike z 26. 10. 2004, bod 47). Obdobné závery je potrebné aplikovať aj vo veciach sociálneho zabezpečenia (rozsudok vo veci Salomonsson proti Švédsku z 12. 11. 2002).

28. Druhým kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania. Ústavný súd nezistil také správanie sťažovateľa, ktoré by relevantne prispelo k vzniku zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní.

29. Ďalším kritériom, na základe ktorého ústavný súd zisťuje, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, je postup krajského súdu ako správneho súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

30. V čase rozhodovania ústavného súdu napadnuté konanie trvalo takmer štyri roky, pričom krajský súd o žalobe nerozhodol. Z prehľadu napadnutého konania (bod III.3 tohto nálezu) vyplýva, že v postupe krajského súdu v napadnutom konaní sa vyskytli viaceré obdobia nečinnosti. Prvý úkon vo veci urobil krajský súd 14. mája 2020, keď odoslal žalobu na vyjadrenie žalovanému, t. j. jeden rok po podaní žaloby. Následne v priebehu júla až septembra 2020 doručoval podania vzájomne účastníkom na vyjadrenie sa. Od 23. septembra 2020 bol krajský súd nečinný do 11. januára 2023, t. j. približne 2 roky a 4 mesiace. Postup krajského súdu v napadnutom konaní možno teda hodnotiť ako nesústredený a neefektívny s dvomi obdobiami výraznej nečinnosti.

31. Pokiaľ ide o odkaz krajského súdu na vysoký počet vecí, v ktorých objektívne nemožno rozhodovať bez zbytočných priet'ahov, ktorý možno vnímať ako obranu krajského súdu, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie je možné prenášať technicko-organizačné problémy štátnych orgánov na účastníkov konania, čo platí o to viac, ak to má za následok porušenie ich základných práv alebo slobôd. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (IV. ÚS 97/04, IV. ÚS 136/03, IV. ÚS 35/06, II. ÚS 481/2017). Rovnako tak uviedol, že hoci nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu

či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03, II. ÚS 179/2013, II. ÚS 264/2013, II. ÚS 481/2017). Rovnaký záver vyplýva aj z judikatúry EŠLP, v zmysle ktorej je na členských štátoch, aby organizovali svoje právne systémy takým spôsobom, aby zaručili rozhodnutie o veci v primeranej lehote, preto nadmerné pracovné zaťaženie nemožno vziať do úvahy (porov. Vocaturo proti Taliansku, rozhodnutie z 24. 5. 1991, séria A č. 206-C, § 17; Cappello proti Taliansku, rozhodnutie z 27. 2. 1992, séria A č. 230-F, § 17; sťažnosť vo veci Bieliński proti Poľsku, č. 48762/19, rozhodnutie z 21. 7. 2022, § 46).

32. Na podklade skutočností uvedených v bodoch 27 až 31 tohto nálezu ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd v napadnutom konaní bol nečinný v dvoch obdobiach v celkovom rozsahu troch rokov a štyroch mesiacov. Procesné úkony vykonával súvislejšie len v období mája až septembra 2020, pričom do dňa rozhodovania ústavného súdu vo veci nerozhodol. Krajský súd takto v napadnutom konaní nezvolil taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa ako žalobcu v napadnutom konaní. Nečinnosťou krajského súdu a jeho neefektívnym postupom tak bolo v napadnutom konaní porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, preto ústavný súd rozhodol v súlade s čl. 127 ods. 2 prvou vetou ústavy a § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

33. Vzhľadom na to, že v napadnutom konaní do času rozhodnutia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti krajský súd meritórne nerozhodol, ústavný súd požiadavke sťažovateľa, aby prikázal krajskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných priťahov, vyhovel tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu [§ 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde].

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

34. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

35. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

36. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

37. Prihliadajúc na petit ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie v sume 6 000 eur, ktoré odôvodnil skutočnosťami bližšie uvedenými v bode 10 tohto nálezu.

38. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

39. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, ústavný súd v neprospech krajského súdu hodnotil predovšetkým dve obdobia nečinnosti v rozsahu troch rokov a štyroch mesiacov, ktoré vlastne predstavovali väčšinu napadnutého konania, ktoré v čase rozhodovania ústavného súdu trvalo takmer štyri roky, a taktiež jeho celkovo neefektívny a nesústredený postup v napadnutom konaní. Privilegovaný predmet napadnutého konania je potrebné hodnotiť taktiež v neprospech krajského súdu. Napokon na ťarchu krajského súdu je potrebné hodnotiť aj skutočnosť, že ani opakovaná sťažnosť na prietahy v konaní podaná predsedovi krajského súdu nevedla k náprave sťažovateľom namietaného stavu. Na podklade týchto skutočností ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľovi v sume 2 500 eur (bod 2 výroku tohto nálezu). Vzhľadom na priznanie finančného zadosťučinenia v sume 2 500 eur oproti sťažovateľom navrhovanej sume 6 000 eur vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI. Trovy konania

40. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 663,57 eur.

41. Návrh na priznanie trov právneho zastúpenia ústavný súd posudzoval podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Sťažovateľovi priznal trovy právneho zastúpenia za 3 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie ústavnej sťažnosti, replika sťažovateľa) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2023 v sume 208,67 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2023 v sume 12,52 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 663,57 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

42. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu